

Het verhaal van de drie lagen

De bewerking van onze planeet is het verhaal van de drie lagen: 'Na de oppervlaktelaag en de luchtlagen komen de aardlagen aan de beurt'. Over gevolgen van grondstofwinningen in de mijnbouw, geothermie, fracking, ondergrondse opslagen, ambitieuze ondergrondse projecten, chemische bodeminfiltraties, mechanische bewerkingen van bodem en zeebodem.

afb.: Tanya Preminger; environmental art project 'Round Balance', 2008

De in juni 2018 vastgestelde Structuurvisie Ondergrond is een beleidsstuk van de overheid voor het omgaan met de aardbodem. Het heeft de status van een besluit, een soort richtlijn voor het beoordelen en afgeven van vergunningen. Het stuk is vooral in het teken gesteld van de thans actuele klimaatcrisis en de daarvoor noodzakelijk beoordeelde energieomslag. De samenhangende totaliteit tussen ecologische factoren blijft helaas grotendeels buiten beschouwing: de bevolkingsdruk, consumptiewensen van die bevolking, grondstofvoorraden, te beschermen biodiversiteit, planetaire coherentie. Het zijn stuk voor stuk factoren die een weerslag hebben op de conditie van de bodem. Het aantasten van die bodem is de opmaat tot onomkeerbare verkrumeling van de planeet Aarde.

De materialiteit heeft in ons dagelijks leven een onvergelijkbaar grote vlucht genomen. Vergelijk in dit puur materiële opzicht ons dagelijks leven met het leven van willekeurig welke voorouder. De meeste vormen van materialiteit zijn vandaag van niet-herwinbare herkomst, zij worden als grondstof betrokken uit de planeet. Die planeet verliest daarmee niet alleen de grondstofvoorraden voor de toekomst maar – minstens even belangrijk - de natuurlijke coherentie in biogeologisch opzicht. Die coherentie, een in de tijd ontwikkelend evolutionair gegeven, wordt verder door iedere vorm van ondergronds gebruik aangetast. Na onze zorg voor de oppervlaktelaag waarin wij ons leven leiden en onze luchtlagen waaruit wij ademen komt het derde lagenpakket aan de beurt – de aardlagen! Het zijn de lagen waaruit wij onze materiële vooruitgang betrekken en faciliteren.

Het gaat hier over een complexe materie die ons vroeger of later met grote dilemma's confronteert. Wat willen wij: materiële weldaad gedurende een beperkt aantal generaties of een bestendige en coherente planeet. Het wenselijke conflicteert genadeloos met het mogelijke. Door alleen het aspect van het gebruiksnut voor mensen te behandelen wordt die complexiteit omzeild, ten minste uitgesteld en geen wijdere bewustwording bij mensen op gang gebracht.

Uitgebreider lezen: www.han-snijders.nl/de-aarde-gewogen/

